

MEDLEMSRAPPORTERING FOR Statsbygg

For 2019

OFFENTLIG SEKTOR

”Å stille etiske- og sosiale krav i offentlige anskaffelser er nødvendig for å fremme anstendige arbeids- og miljøforhold. Det vil også styrke prinsippet om likebehandling, som er en forutsetning for velfungerende og effektive markeder.”

Til lesere av rapporten

Offentlig sektor er landets største kunde og forbruker. Med dette følger stor innkjøpsmakt og et stort ansvar. Gjennom forvaltningen av fellesskapets ressurser bør offentlige virksomheter gå foran og etterspørre varer som er tilvirket etter høye etiske og sosiale standarder for arbeids- og miljøforhold i leverandørkjeden.

Medlemmer i Etisk handel Norge har forpliktet seg til å bruke sin innflytelse til å øke oppslutningen om etisk handel. For medlemmer i offentlig sektor betyr det at innkjøpsmakten skal brukes på en måte som fremmer ansvarlig handel og rettferdig konkurranse mellom leverandører, der samfunnsansvar er en viktig komponent på linje med pris, kvalitet, leveringssikkerhet, osv. En viktig målsetting er derfor at etisk handel skal bidra til at useriøse leverandører ikke tildeles offentlige kontrakter. En annen, og like viktig målsetting, er at offentlig sektor anskaffer varer og tjenester på en måte som bidrar til at de som lager produktene får sine grunnleggende rettigheter oppfylt og at produksjonen ikke er til skade for miljøet.

Medlemmer i Etisk handel Norge er forpliktet til årlig å rapportere om fremdriften i arbeidet med etisk handel. Rapporten er offentlig tilgjengelig. Medlemmenes innmeldingstidspunkt vil påvirke hvor langt de har kommet.

Rapporteringsmalen for medlemmer i offentlig sektor ble revidert 2013, blant annet for å gi et bedre og klarere bilde av medlemmenes arbeid med etisk handel i leverandørkjeden. Andre forhold som miljøvennlige innkjøp, sosial dumping og anskaffelse av rettferdig handel-merkede varer er også viktig, men ikke en del av denne rapporten.

Heidi Furustøl
Daglig leder Etisk handel Norge

Forord fra: **Harald Vaagaasar Nikolaisen**

Gjennom arbeidet med etisk handel vil Statsbygg fremme ansvarlig og lovlig produksjon av de materialer og varer som inngår i våre anskaffelser. Vi samarbeider med byggenæringen og andre aktører om å kartlegge leverandørkjeder for å avdekke risiko for brudd på grunnleggende arbeidstaker- og menneskerettigheter. Det er nødvendig å ha oversikt over hvor produksjonen foregår. Først da kan vi vite noe om hvilke forhold som gjelder og hvordan vi kan forebygge og redusere skade på mennesker og miljø. Dette krever felles innsats. Gjennom vårt medlemskap i Etisk handel Norge har vi funnet en arena for samarbeid og koordinering med andre offentlige innkjøpere.

Om virksomheten:

Navn:

Statsbygg

Antall ansatte:

883

Samlet innkjøp av varer og tjenester, inkl. investeringer, i rapporteringsåret (NOK):

8 250 512 000

Anskaffelser og leverandører som omfattes av årsrapporten:

Antall anskaffelser som omfattes av rapporten:

38

Hvilke varer som omfattes:

Dette er rammeavtaler med vareleveranser av bygningsprodukter og tekstil. Entrepriser hvor etiske krav er stilt er ikke inkludert.

Antall leverandører:

33

Totalverdi (cirka) på anskaffelsene som omfattes av rapporten (NOK):

750 000 000

Kontaktinformasjon for rapporten:

Navn: Eva Carina Aune

Stilling: Seniorrådgiver

Epost: evau@statsbygg.no

Telefon: 93224903

Innmeldingsår i Etisk handel Norge:

2015

“Statsbygg ønsker å samarbeide med resten av byggenæringen for å fremme lovlig og ansvarlig produksjon i våre felles globale leverandørkjeder”

Foto: Flickr, ILO Better Work Programme

Prioriterte mål / aktiviteter i rapporteringsåret

Mål / aktiviteter for rapporteringsåret	Status / fremdrift
Gjennomføre stedlig besøk og sluttinspeksjon i en pågående oppfølging av leverandørkjeden for steinleveranse.	Avsluttet med dokumenterte lukking av brudd.
Gjennomføre oppfølging ved egenrapportering i tre rammeavtaler for håndverkertjenester der det inngår vesentlige vareleveranser, og vurdere videre oppfølging basert på resultat.	Oppfølging gjennom samarbeidsprosjektet i regi av Etisk handel Norge SoK (Samarbeid og koordinering om å fremme respekt for gunnleggende menneskerettigheter i offentlige risikoanskaffelser)
Gjennomføre oppfølging ved egenrapportering i rammeavtaler for møbler og vurdere videre oppfølging basert på resultat.	Denne aktiviteten ble ikke gjennomført i 2019.
Vurdere muligheter for automatisk generering av informasjon om hvilke kontrakter det etisk kravet er stilt.	Det er ikke funnet en løsning på dette og derfor er det kun rammeavtaler som inngår i våre tall for 2019.
Foreta kontorrevisjon som oppfølging av egenrapportering fra leverandør av arbeidstøy og verneutstyr.	Det ble gjennomført en kontorrevisjon i første kvartal 2019, med en oppfølgingsrevisjon høsten 2019.

Prioriterte mål / aktiviteter for kommende rapporteringsår

Mål / aktiviteter
Gjennomføre oppfølging ved egenrapportering i rammeavtaler for møbler, og vurdere videre oppfølging basert på resultat.
Statsbygg deltar i samarbeidsprosjektet i regi av Etisk handel Norge (Samarbeid og koordinering om å fremme respekt for gunnleggende menneskerettigheter i offentlige risikoanskaffelser) som medlem i Tekstilkategori og kategorileder i Bygg- og anleggskategorien. Gjennom samarbeidet vil utvalgte leverandører og leverandørkjeder kartlegges og følges opp.

1. FORANKRING

Forankring, organisering og kompetanse

1. FORANKRING, ORGANISERING OG KOMPETANSE

1.1 Hvordan arbeid med etisk handel er forankret og organisert i virksomheten

Om arbeidet med etisk handel er forankret i strategiske prosesser / dokumenter.

Statsbyggs seriøsitetsarbeid er forankret i ledelsen. Det inkluderer alle sentrale dokumenter og policyer som brukes i virksomheten. Etisk handel er integrert i seriøsitetsarbeidet på lik linje med lønns- og arbeidsvilkår og arbeidslivskriminalitet. Av Statsbyggs anskaffelsespolicy, vedtatt i 2015, framgår det at varer og tjenester som anskaffes skal være produsert på en etisk og sosialt forsvarlig måte. Statsbyggs prosedyre for oppfølging av etiske krav i anskaffelser angir når etiske krav skal stilles og hvordan de skal følges opp.

Om det er utarbeidet en konkret plan eller tilsvarende for mål / aktiviteter som gjelder rapporteringsåret.

Mål og aktiviteter gjennomføres fortløpende gjennom året.

Om det rapporteres på fremdriften i arbeidet med etisk handel til administrativ / politisk ledelse i virksomheten.

Arbeidet med etisk handel rapporteres årlig til administrerende direktør. Gjennom virksomhetsstyringen rapporteres utførte tiltak gjennom året til Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Toppledergruppen blir orientert ved behov om vesentlige funn og hendelser i arbeidet med etisk handel.

Om en person i virksomheten har ansvar for arbeidet med etisk handel.

I Statsbygg er ansvaret for arbeidet med etisk handel lagt til en tverrfaglig gruppe med representanter fra byggherre, administrasjon og juridisk seksjon. Det rekrutteres nå en person som skal jobbe med etisk handel i entrepriser særskilt. Statsbygg har etablert en gruppe for oppfølging av seriøsitet for å styrke innsatsen i arbeidet mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. Gruppen som har ansvaret for etisk handel er representert i dette nettverket.

Om andre personer i virksomheten er involvert i arbeidet med etisk handel.

Innkjøpere, prosjektledere og kontraktsforvaltere involveres i risikovurderinger og oppfølging av etiske krav i de enkelte kontraktene.

1.2 Kompetanseutvikling og opplæring

Om deltakelse på kurs og/eller andre kompetansehevende tiltak i rapporteringsåret for å øke kunnskapen om etisk handel hos ansatte.

Både de som er ansvarlige for arbeide med etisk handel, og de som er involvert i risikovurderinger og oppfølging av etiske krav deltar på kurs og andre kompetansehevende tiltak når relevant. I 2019 har deltagelsen i å utarbeide og etablere pilotprosjektet (Samarbeid og koordinering om å fremme respekt for grunnleggende menneskerettigheter i offentlige risikoanskaffelser) vært viktig for økt kompetanse i Statsbygg. Statsbygg er representert i Styringsgruppa, som leder av et kategorieam og deltager i et annet.

Om virksomheten har identifisert behov for opplæring og/eller andre kompetansehevende tiltak knyttet til etisk handel.

Som i 2019 er det fortsatt behov for å øke kunnskapen om ulike måter få følge opp leverandørkjeder med risiko for brudd.

2. IMPLEMENTERING

Implementering av etisk handel i anskaffelsesprosessen

Foto: Kirkens Nådhelp

2. IMPLEMENTERING AV ETISK HANDEL I ANSKAFFELSESPROSESSEN

2.1 Risikokartlegging

Beskriv metode og/eller kilder for risikokartlegging virksomheten bruker, før eller etter inngåelse av kontrakt, for å identifisere risiko for mulige brudd på arbeidstakerrettigheter og miljøforhold i leverandørkjeden.

Statsbygg følger Etisk handel Norge sin anbefalte metodikk og verktøy for risikovurderinger, og støtter oss til bl.a. følgende kilder i vår risikovurdering: -Difis høyrisikoliste, -US Department of Labour; List of Goods produced by Child Labour or Forced Labour, -International Trade Union Confederation - Annual Survey of Violations of Trade Union Rights og - US State Department: Country Reports on Human Rights Practices (section 7).

Statsbygg gjør risikovurderinger både i planleggingen av anskaffelser og i forbindelse med kontraktoppfølging.

2.2 Etske/sosiale krav i anskaffelsesprosessen

Oppgi i hvilke anskaffelser etiske- og sosiale krav er anvendt i rapporteringsåret, inklusive anskaffelser tidligere år dersom disse er gjenstand for oppfølging; type avtale; antall leverandører som leverer på avtalene; krav i hvilke faser i anskaffelsesprosessen. Virksomheter som legger etiske- og sosiale krav til grunn i alle anskaffelser lister opp minst fem anskaffelser der kravene anses som relevante.

I hvilke anskaffelser	Type avtale	Antall leverandører på avtalen	Anvendt etiske/sosiale krav i anskaffelsesprosessen		
			Som kvalifikasjonskrav	Ved tildeling av kontrakt	Som kontraktsvilkår
Rammeavtaler for håndverkertjenster (elektro-, rør-, tømrer- og snekker- samt malingsarbeider)	Rammeavtale	36	Nei	Nei	Ja
Rammeavtale for arbeidstøy og verneutstyr.	Rammeavtale	1	Ja	Nei	Ja
Entreprise PNN, steinleveranse	Engangskjøp	1	Nei	Nei	Ja

Oppgi hvilken mal for etiske- og sosiale kontraktsvilkår og mal for kvalifikasjonskrav som er brukt i anskaffelsene listet opp i tabellen (Etisk handel Norge, Difi, egen mal, annen mal.)

Statsbygg benytter mal for kontraktsvilkår som er utarbeidet av Difi og Etisk handel Norge i samarbeid. For kvalifikasjonskrav benytter Statsbygg en tilpasset mal fra Etisk handel Norge.

2.3 Oppfølging av etiske- og sosiale krav i kontraktsfasen

Hvilke enkeltprodukter/varer har vært gjenstand for kontraktsoppfølging i rapporteringsåret (kan også innbefatte enkeltprodukter/varer på avtaler inngått tidligere år)?

Arbeidstøy og verneutstyr. Naturstein.

Beskriv oppfølgingstiltak og -aktiviteter virksomheten har gjennomført overfor leverandører i rapporteringsåret for å påse etterlevelse av de etiske- og sosiale kravene i kontraktsfasen:

Det er gjennomført en kontorrevisjon hos leverandør av arbeidstøy og verneutstyr første kvartal 2019 , og en oppfølgende kontorrevisjon høsten 2019.

En stedlig 3 .partsrevisjon av 6 produksjonssteder for utvinning og bearbeiding av steinleveranse ble utført i 2018. I 2019 ble handlingsplanen etter revisjonen fulgt opp av vår kontraktspart og Statsbygg deltok i sluttinspeksjon før lukking av avvik.

For kontrakter om håndverkertjenester (elektro-, rør-, tømmer- og snekker- samt malingsarbeider inngått i 2019, der det etiske kravet er stilt, skal hoved- og underentreprenører fylle ut Statsbyggs egenrapporteringsskjema om seriositet og rapportert om hvordan kravet til etisk handel følges opp i leverandørkjeden.

Hvor mange leverandører har vært gjenstand for kontraktsoppfølging knyttet til etiske- og sosiale krav i rapporteringsåret (gjelder avtaler inngått i rapporteringsåret og avtaler inngått tidligere år)?

Leverandør av arbeidstøy og verneutstyr samt naturstein.

Er det i rapporteringsåret identifisert avvik fra de etiske- og sosiale kontraktskravene hos aktører i leverandørkjeden?

Nei

Hvis ja : Angi type avvik, hvor i leverandørkjeden avvikene er identifisert, tiltak iverksatt for å rette avvikene, samt status.

Type avvik (barnarbeid, HMS, lønn, arbeidstid, etc)	Hvor i leverandør- kjeden	Tiltak iverksatt for å rette avvik	Status

Beskriv erfaringer i arbeidet med anvendelse av etiske- og sosiale krav i anskaffelsesprosessen.

Statsbygg erfarer at våre leverandrer er positive til å bli fulgt opp, men at de savner en koordinert oppfølging fra byggherrene. Videre ønsker de å samarbeide om å øke kunnskapen om hvordan risikofylte leverandørkjeder skal avdekkes og følges opp.

3. PÅDRIVERROLLE

Pådriverrolle, dialog og kommunikasjon

Foto: Shutterstock

3. PÅDRIVERROLLE, DIALOG OG KOMMUNIKASJON

3.1 Øke oppslutning internt og eksternt

Har virksomheten gjennomført tiltak/aktiviteter internt og eksternt i rapporteringsåret for å øke bevisstheten, kunnskapen og oppslutningen om etisk handel.

Ja

Hvis ja, beskriv tiltak/aktiviteter

Type tiltak	Formål	Målgruppe
Informert om prosedyre for oppfølging av etiske krav i anskaffelser	Øke internkunnskap om risikovurderinger og oppfølging av etiske krav	Statsbyggs innkjøpere, prosjektledere og kontraktsansvarlige.

3.2 Kommunikasjon

Hvordan virksomheten kommuniserer internt om sitt arbeid med etisk handel.

Vedtatte prosedyrer, retningslinjer og krav er publisert i Statsbyggs styringssystem. Egen side om etisk handel på ansattes arbeidssystem (portalen), nyhetsinformasjon på Intranett.

Hvordan virksomheten kommuniserer eksternt om sitt arbeid med etisk handel.

Virksomhetens årsrapport og gjennom årlig rapportering til Etisk handel Norge .

Kontakt:

Statsbygg

Eva Carina Aune

evau@statsbygg.no

93224903